

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/175/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614206142
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614206142.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členiek senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa CD Consulting s.r.o. so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, ČR, IČO: 264 29 705 v konaní právne zast. Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi V. F., nar. XX.XX.XXXX, F. XXX/XX, V., štátny občan SR, zast. Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, P.O. Box 125, 810 00 Bratislava, IČO: 30 798 841 so sídlom kancelárie Rimavská Sobota, sídlo Čerenčianska 20, 979 01 Rimavská Sobota, v mene ktorého koná JUDr. Elena Matulová, Železničná 7, Poltár o zaplatenie zmenkovej sumy 468,57 Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/61/2014-118 zo dňa 21. novembra 2014 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/61/2014-118 zo dňa 21. novembra 2014 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím zaviazal okresný súd odporcu, aby navrhovateľovi zaplatil zmenkovú sumu vo výške 468,57 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1.224,- Eur od 22.07.2009 až do zaplatenia, pričom súd výšku zmenkového úroku za každý mesiac vyčíslil pevnou sumou, 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 1.224,- Eur od 25.11.2009 do zaplatenia, ktorý okresný súd rovnako vyčíslil pevnou sumou za každý mesiac tak, ako si navrhovateľ uplatnil a zmenkovú odmenu vo výške 4,08 Eur. Odporcu zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia vo výške 98,98 Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa a 28,- Eur súdny poplatok.

Rozhodnutie odôvodnil okresný súd tým, že navrhovateľ ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 27.02.2009 na zmenkovú sumu 1.224,- Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 22.07.2009. Okresný súd považoval zmenku predloženú navrhovateľom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti za zmenku splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového (ZZŠ). Odporca ako dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a ani nepodal žiadne námietky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu k navrhovateľovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala.

Z tohto dôvodu potom neposudzoval základný vzťah vzniknutý medzi odporcom a pôvodným majiteľom zmenky spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. napriek tomu, že naň odporca poukazoval vo svojich vyjadreniach a s prihliadnutím na vyslovený právny názor Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.

43CoZm/10/2013 uviedol, že posudzovanie tohto vzťahu by malo význam až vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však musel v konaní aj preukázať. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy a podpísania zmenky odporcom platila právna úprava zák.č. 285/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorá síce obsahovala zákaz plniť dlh zmenkou, avšak skutočnosť, že zmenková suma vyplnená spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu uvedenú v § 4 ods.6 cit. zák., v dôsledku čoho mala byť vyplnená v rozpore so zákonom, mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, nemohla však spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Okresný súd poukázal na ust. § 17 ZZŠ a zdôraznil, že dlžník nemôže namietať voči povinnosti zaplatiť zmenku, ktorá vyplýva z jeho pôvodného vzťahu s Pohotovosťou s.r.o. práve z dôvodu, že došlo k indosácii zmenky. Odporca v konaní na svoje tvrdenia nepredložil žiadne dôkazy o tom, že by bolo možné v prejednávanej veci aplikovať § 17 ZZŠ, z ktorého vyplýva jednoznačne prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je navrhovateľ, ak v konaní nepreukázal, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo.

S rozhodnutím okresného súdu sa neuspokojil odporca a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní zdôraznil, že podal podľa čl. 5 ods.2 a 3 Nariadenia na tlačive „C“ vyjadrenie, v ktorom neakceptoval pohľadávku a žiadal nariadiť pojednávanie, aby sa mohol brániť proti nároku navrhovateľa, čo považuje za námietku proti povinnosti zaplatiť zmenku. Opakovane poukázal, že záväzok odporcu zo zmenky vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere, ktorý získal od spoločnosti Pohotovosť s.r.o., pričom táto nespĺňa základné kritériá požadované zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení v čase uzatvorenia zmluvy. Zotrvával na svojom tvrdení, že bod 17 obsiahnutý vo všeobecných obchodných podmienkach obsahujúci dohodu o vyplnení zmenky je dojednaním, ktoré má charakter nekalej zmluvnej podmienky a je v neprospech spotrebiteľa, čím odporuje dobrým mravom a § 52 a nasl. OZ. Takáto dohoda umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprímerane vysokú sankciu, a to zmenkový úrok 0,25% denne, preto nemôže požívať žiadnu ochranu a je potrebné ho považovať za neplatné dojednanie. Odporca vzniesol námietku proti vyplneniu zmenky aj s poukazom na § 4 ods.6 a 7 cit. zák., pokiaľ ide o prekročenie maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, keďže výška úveru bola 700,- Eur, príslušenstvom v rámci zmenkovej sumy mohla byť maximálne suma vo výške 210,- Eur, a teda celkom 910,- Eur. V prejednávanom prípade zmenková suma v čase doplnenia zmenky bola 1.224,- Eur, čo zákonom stanovenú maximálnu výšku sumy vyplnenej do zmenky presahuje, preto bola vyplnená v rozpore so zákonom. Podľa názoru odporcu má v prejednávanej veci posudzovanie základného vzťahu význam, pretože odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi zmenky námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu a podal tiež relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy a zmenky. Nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo, čím dochádza k prelomeniu prekážky uvedenej v § 17 ZZŠ. Navyše úverová zmluva neobsahuje údaj o RPMN, preto ju treba považovať za bezúročnú a bez poplatkov, pričom je povinnosťou súdu z úradnej moci prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Veriteľ nepochybne vyplnil zmenku v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch, následne ju indosoval, čím znemožnil účinnú obranu odporcu ako spotrebiteľa voči zmenkovej sume a zmenke ako takej. Poukázal na judikatúru okresných a krajských súdov, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 08.06.2011 sp.zn. 10Sžr/13/2011 v časti o obchádzaní zákona, ktoré spočíva aj vo vylúčení záväzného pravidla zámerným použitím prostriedkov, ktoré samé o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Vyslovil pochybnosť, či sa jedná o konanie s nízkou hodnotou sporu, pretože navrhovateľ ho vyzval listom v čase začatého konania na zaplatenie sumy 4.098,45 Eur, pričom hodnota sporu v takomto konaní nemá presahovať sumu 2.000,- Eur. Namietať aj tú skutočnosť, že zmenka nebola vyplnená v súlade s § 33 ods.1 ZZŠ, pretože pri splatnosti zmenky boli uvedené dva údaje o splatnosti, ktoré ju robili neurčitou a teda neplatnou. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku, pričom majiteľ zmenky vystavil túto na vyššiu sumu, než bol podľa § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 oprávnený. Navrhoval preto rozhodnutie okresného súdu zrušiť a priznať mu právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 41,59 Eur.

Okresný súd odôvodnil rozhodnutie, ktorým návrhu vyhovel tým, že odporca namietať len okolnosti týkajúce sa záväzkového vzťahu založeného zmluvou o úvere, čo však nebolo predmetom tohto konania. Predmetom tohto konania bol nárok uplatnený zo zmenky, ktorú navrhovateľ nadobudol indosamentom, a nie právne posúdenie spotrebiteľského vzťahu. Odporca voči forme a obsahu zmenky nevzniesol žiadne relevantné námietky podľa ustanovení Zákona č. 191/1950 Zb., dohodu o vyplnení zmenky namietať len ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, čiže len ako spotrebiteľský vzťah podľa Zákona č.

258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a podľa Občianskeho zákonníka. Odporca voči terajšiemu majiteľovi zmenky neuplatnil námietky v zmysle § 17 Zákona č. 191/1950 Zb., súd preto

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania proti odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal.

K odvolaniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý navrhol rozhodnutie okresného súdu ako správne potvrdiť. Vo vyjadrení uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkovo-právny vzťah. Navrhovateľ predložil prvostupňovému súdu originál zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Pokiaľ právny zástupca odporcu uviedol svoj názor, že dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov, zdôraznil, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto mohla byť aj v prostredí spotrebiteľských úverov používaná. Zákon súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmienek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a podobne. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmienek. Navrhovateľ v ďalšom odkázal na právnu argumentáciu uvedenú v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21. 11. 2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 59,49 Eur bez DPH.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p.. Rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený v zmysle § 211 ods. 2 a § 156 ods. 1 O.s.p.. V zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že odporca vystavil dňa 27. 02. 2009 blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Identifikoval sa pritom ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. zmenkovú sumu. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku pri vystavení zmenky vyplnené neboli. Doplnil ich pôvodný majiteľ zmenky. Zmenka bola vystavená ako zmenka na videnie (pri predložení) splatná v sídle pôvodného majiteľa zmenky s tým, že na zmenke bolo určené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená „bez protestu“. Na rubovej strane zmenky bol uvedený indosament, ktorým bola zmenka prevedená z pôvodného vlastníka zmenky na navrhovateľa v konaní.

Prvostupňový súd zaslal v zmysle nariadenia odporcovi tlačivo „C“ - tlačivo na odpoveď, ktoré odporca vyplnil a spolu s vyjadrením doručil konajúcemu súdu s tým, že pohľadávku navrhovateľa neakceptuje a navrhol nariadiť vo veci pojednávanie

Navrhovateľ vo vyjadrení k podaniu odporcu poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. 10. 2008, podľa ktorého z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne k vymáhaniu preukazovať, že mu odporca zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 1839/2000 zo dňa 22. 08. 2002, podľa ktorého zmenka je v právnej teórii definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase stanovenú peňažnú čiastku. V okolnostiach námietok odporcu je potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť.

Navrhovateľ disponuje len indosovanou zmenkou, ktorá je podpísaná odporcom a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb., dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Navrhovateľ poukázal na čl. I. § 17 zákona č. 191/1950 Sb. s tým, že z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky.

K návrhu sa vyjadril odporca zastúpený Centrom právnej pomoci, pričom poukázal na tú skutočnosť, že na základe zmluvy o úvere uzavretej medzi odporcom a spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal exekučným titulom, avšak exekúcia bola vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená, čo potvrdil aj odvolací súd. Zo zmenky vyplýva, že bola vystavená na sumu 1.224,- Eur ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru, a teda základný právny vzťah medzi pôvodným majiteľom zmenky a odporcom má spotrebiteľskú povahu. S poukazom na § 4 ods.6 a 7 zák.č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch bolo zakázané splniť sľub zmenkou alebo šekom, pokiaľ bol poskytovaný úver spotrebiteľovi. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku alebo šek, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva - 30% istiny z poskytnutého spotrebiteľského úveru. Keďže výška úveru činila 700,- Eur, príslušenstvom v rámci zmenkovej sumy mohla byť maximálne suma 210,-Eur, a teda spolu 910,- Eur. Zmenka v čase jej vyplnenia bola vo výške 1.224,- Eur, v dôsledku čoho je zrejmé, že presahovala maximálnu zmenkovú sumu, preto bola vyplnená v rozpore so zákonom.

Odporca namietal aj dohodu o vyplnení zmenky, ktorá je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach úveru, pretože ju považoval za nekalú podmienku hlavného záväzkového vzťahu, keďže umožňovala požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku, a to zmenkový úrok 0,25% denne. Takáto výška úroku bola vopred pripravená veriteľom, preto spotrebiteľ ju nemal ako ovplyvniť. Neprijateľnou podmienkou je aj podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, pretože takéto dojednanie je v neprospech spotrebiteľa a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho je takáto dohoda absolútne neplatná.

Podľa čl. 7. bod 1. „Nariadenia“, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách, ust. v čl. 5 ods. 3, alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok, alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti, týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s čl. 9, alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania

Podľa čl. 7. bod 3. „Nariadenia“, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ust. v čl. 5 ods. 3, alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

Podľa čl. 5. bod 1. „Nariadenia“, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 19. „Nariadenia“, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I § 75 zák. č. 190/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového (ďalej len ZZŠ) vlastná zmenka obsahuje:

- 1.) označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
- 2.) bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
- 3.) údaj zročnosti;
- 4.) údaj miesta kde sa má platiť;
- 5.) meno toho, komu, alebo na rad koho sa má platiť;
- 6.) dátum a miesto vystavenia zmenky;
- 7.) podpis vystaviteľa

Podľa čl. I § 5 ods. 1 ZZŠ v zmenke zročnej na videnie, alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 5 ods. 2 ZZŠ úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 5 ods. 3 ZZŠ úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa čl. I § 10 ZZŠ ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I § 17 ZZŠ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I § 34 ods. 1 ZZŠ zmenka na videnie je zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do 1 roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť, alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii, v znení účinnom ku dňu vystavenia zmenky (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov vec správne právne posúdil.

Prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí písomne odôvodnil, že odporca voči terajšiemu majiteľovi zmenky neuplatnil v konaní námietky v zmysle zákona č. 191/1950 Sb., preto dospel k záveru, že vzhľadom na obranu odporcu týkajúcu sa len spotrebiteľského vzťahu a nie nároku zo zmenky, ako aj na konštantnú rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolacieho v právne a skutkovo totožných veciach. Vo veci nariadil ústne pojednávanie, ktorého sa navrhovateľ nezúčastnil.

V prejednávacom prípade navrhovateľ uplatňuje nárok zo zmenky, ktorá je skriptúrnym aktom, ktorý inkorporuje právo navrhovateľa samé o sebe. Zároveň v konaní na súde prvého stupňa odporca v písomnom vyjadrení uviedol námietky voči predloženej zmenke, ktoré sa týkali najmä záväzkového vzťahu založeného zmluvou o úvere, ktorý nebol predmetom tohto konania. Svoj podpis na zmenke

nenamietal a námietka absolútnej neplatnosti zmenky z dôvodu jej vyplnenia inak, než v súlade s § 4 ods. 6 zák. o spotrebiteľských úveroch, nie je dôvodná.

Odporca v odvolaní namietol, že predložená zmenka je v rozpore s ust. § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001, a preto je potrebné ex offio ju označiť za neplatnú. Namietol tiež, že prvostupňový súd nielenže predmetnú zmenku neoznačil za neplatnú, ale podľa jeho názoru ju ani len nepodrobil dostatočnému preskúmaniu s poukazom na odporcom uvedené skutočnosti. Pri posúdení vznesenej námietky odvolací súd vychádzal zo zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z., ktorý v § 4 ods. 6 v znení účinnom v čase poskytovania spotrebiteľského úveru obsahoval ustanovenie, podľa ktorého veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ustanovoval tiež, že zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Zákon o spotrebiteľských úveroch tak určoval pravidlá pre vyplnenie tzv. zabezpečovacích zmeniek súvisiacich so spotrebiteľskými úvermi, ktoré podľa vtedy platnej legislatívy boli prípustné. Porušenie tohto postupu však nemalo podľa cit. zákona za následok sankciu neplatnosti zmenky, ktorá by bola vyplnená v rozpore s ust. § 4 ods. 6. Ako výslovne ustanovoval § 4 ods. 7 cit. zákona veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením ods. 6. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ tejto zmenky, na rad ktorého bola zmenka vystavená porušil povinnosti určené zákonom o spotrebiteľských úveroch a následne zmenku postúpil indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, za škodu, ktorá by týmto spôsobom vznikla, zodpovedá pôvodný majiteľ spotrebiteľovi, ktorý má právo uplatniť si voči nemu náhradu škody. Vyplnenie zmenky v rozpore s § 4 ods. 6 cit. zákona však nespôsobovalo neplatnosť zmenky ako takej. Nie je preto možné vyvodiť, že porušením zákonom stanovených pravidiel vyplňovacieho práva je zmenka právny úkonom absolútne neplatným pre rozpor so zákonom.

Prvostupňový súd správne zistil, že navrhovateľ si uplatňuje svoj nárok z indosovanej zmenky, ktorá bola v čase vystavenia blankozmenkou, do ktorej boli údaje o výške zmenkovej sumy a o začiatku úročenia dohodnutou zmenkovou úrokovou sadzbou doplnené prvým majiteľom zmenky. V čl. I § 10 Zákona zmenkového a šekového je obsiahnutá právna úprava pre blankozmenku, vystaveniu ktorej predchádza dohoda o vyplňovacom práve. Blankozmenka je v čase jej vystavenia zmenkou neúplnou a zmenkou skutočnou sa stane až potom, keď ju neskôr doplní iná osoba než jej vystaviteľ, ktorý do nej dopíše dlžnú sumu a splatnosť. Až po jej doplnení nastanú účinky zmenky ex tunc tak, ako keby bola táto listina od začiatku uvedená do obehu ako dokonalá zmenka. Vyplňovacím vyhlásením sa udeľuje právo k dotvoreniu zmenky práve na základe vyplňovacieho práva, pričom udeliť toto právo formálne či neformálne môže len ten, kto uvádza takúto listinu do obehu. Vyplňovacie vyhlásenie smeruje preto na prvého majiteľa zmenky, ktorá nie je ešte vyplnená.

V dohode o vyplňovacom práve musí byť uvedené kedy a ako má byť blankozmenka vyplnená, musí z nej vyplývať zámer podpisujúcej osoby vystaviť zmenku. Hoci právo majiteľa zmenky musí byť nespochybniteľné, a teda na jeho preukázanie stačí len predloženie zmenky, aj zmenkové právo obsahuje poistku proti jeho zneužitiu majiteľom zmenky v prípade, že tento nekoná voči dlžníkovi v dobrej viere. Prvostupňový súd v tejto súvislosti správne odkázal na aplikáciu ustanovení čl. I § 10 Zákona zmenkového a šekového a na povinnosť dlžníka splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto predloží zmenku na platenie v čase jej splatnosti, pričom pri vystavení zmenky dlžník nemôže vedieť, kto bude jej majiteľom v čase splatnosti a musí si byť toho vedomý.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietkať a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by odporca na takéto

námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nebanalivosťou. Zlou vierou budú najmä tie prípady, kedy majiteľ nechá na seba previesť nevyplnenú zmenku, pričom vie ako má byť vyplnená, ale má za cieľ zneužiť túto listinu tak, že ju vyplní nesprávne príp. že ju nadobudol len preto, aby zbavil odporcu ako dlžníka možnosti vzniesť voči pôvodnému majiteľovi, remitentovi kauzálne námietky. Odporcovi sa napriek jeho námietkam nepodarilo v konaní preukázať zlomyseľné nadobudnutia zmenky indosatárom v tomto konaní. Samotná skutočnosť, že posledný majiteľ zmenky nadobudol v rámci obchodnoprávneho vzťahu množstvo zmeniek od subjektu, ktorý sa venuje poskytovaniu úverov ešte nepreukazuje nadobúdateľovu zlomyseľnosť. Keďže indosant poskytuje aj úvery spotrebiteľského charakteru, v indosovaných zmenkách museli byť nutne aj zmenky vystavené na základe vtedy účinných predpisov o poskytovaní spotrebiteľských úverov. Zlomyseľnosť nadobudnutia by sa musela posudzovať osobitne vzhľadom na každého majiteľa zmenky zvlášť, pričom v predmetnom konaní odporca nepreukázal, že by bol indosatár konal nad rámec svojich obchodných záujmov a vedome mal pritom snahu poškodiť odporcu.

Nie je možné súhlasiť ani s tvrdením odporcu, že by mala byť zmenka neplatná pre nesprávne vyplnenú splatnosť. V tejto súvislosti odkazuje súd na odôvodnenie rozhodnutia uvádzaného aj odporcom č.k. 43CoZm 10/2013, od ktorého nemá dôvod sa odchyliť a ktoré je aplikovateľné aj v prejednávanej veci o tom, že práve pri zmenkách na videnie - vista zmenka a zmeniek splatných v určitej lehote po videní - lehotná vista zmenka, ktoré nemajú pri ich vystavení splatnosť exaktne stanovenú, je údaj „zaplaťte pri predložení“ takým údajom, z ktorého vyplýva jednoznačne doba splatnosti, preto takto vyplnená zmenka je zmenkou platnou, splatnou na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju je možné podľa § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového v lehote 4 rokov od jej vystavenia, a teda až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Nejedná sa preto o žiadnu rozdielnu a ani postupnú splatnosť. Odvolací súd považuje z vyššie uvedených dôvodov zmenku predloženú navrhovateľom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju je možné podľa § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť.

V zmenke predloženej navrhovateľom je stanovená úroková miera, ako aj obdobie úročenia. Obdobie úročenia je spravidla určené dňom vystavenia zmenky, pričom tento údaj zo zmenky priamo vyplýva, resp. na zmenke môže byť určený aj iný deň, ako začiatok úročenia zmenky, nie však skorší, než je dátum vystavenia zmenky. Práve pri zmenkách na videnie - vista zmenka a zmeniek splatných v určitej lehote po videní - lehotná vista zmenka, ktoré nemajú pri ich vystavení splatnosť exaktne stanovenú, z dôvodu, že táto je závislá na majiteľovi zmenky, sa pripúšťa úročenie zmenky podľa § 5 ods.1 ZZŠ. V zmenke predloženej navrhovateľom je stanovená úroková miera, ako aj obdobie úročenia. Obdobie úročenia je spravidla určené dňom vystavenia zmenky, pričom tento údaj zo zmenky priamo vyplýva, resp. na zmenke môže byť určený aj iný deň, ako začiatok úročenia zmenky, nie však skorší, než je dátum vystavenia zmenky. Zo Zákona zmenkového a šekového nevyplýva žiadne pravidlo, ktoré by stanovovalo, dokedy sa zmenková suma úročí. Nevyplýva to ani z čl. I § 48 ods.1 v nadväznosti na čl. I § 77 ods.2 Zákona zmenkového a šekového.

Odporca vo vyjadrení k návrhu na uplatnenie pohľadávky v priebehu prvostupňového konania namietal, že zmluva o úvere, ktorú uzavrel odporca s prvým majiteľom zmenky je vzťahom spotrebiteľským, že dohoda o vyplnení zmenky uzavretá medzi odporcom a prvým majiteľom zmenky je absolútne neplatná a je potrebné považovať ju za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Námietky súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere sú námietkami, ktoré sa zakladajú na vlastných vzťahoch vystaviteľa k predošlému majiteľovi zmenky, ktorým bol veriteľ z poskytnutého spotrebiteľského úveru. Z toho dôvodu pôvodná úverová zmluva, na ktorú opakovane odkazuje odporca v odvolaní nebola predmetom dokazovania v prvostupňovom konaní, preto ani účel, pre ktorý odporca uzatváral úverovú zmluvu s pôvodným majiteľom zmenky nebol predmetom dokazovania.

Pri zmenke ako abstraktnom cennom papieri vystaviteľ zmenky svojim podpisom na zmenke potvrdzuje skutočnosť, že voči osobe, na rad ktorej zmenku vystavil je dlžníkom bez ohľadu na dôvody, pre ktoré bola zmenka vystavená. Zároveň na seba berie riziko, že v prípade, ak pôvodný majiteľ

zmenky túto postúpi ďalšiemu majiteľovi, prípadne nepretržitému radu ďalších majiteľov, dlžník zostáva zaviazaný svojim pôvodným dlžníckym záväzkom voči tej osobe, ktorá je posledným majiteľom zmenky. Kauzálné dôvody, pre ktoré bola zmenka vystavená, rovnako ako námietky, ktoré sa zakladajú na vzťahu vystaviteľa k prvému majiteľovi zmenky, resp. niektorého z predchádzajúcich majiteľov zmenky, strácajú pri indosamente svoju relevanciu. Len za predpokladu splnenia podmienok v čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového je možné účinne vzniesť voči poslednému majiteľovi zmenky niektorú z námietok, ktorú by mohol vystaviteľ uplatniť voči prvému majiteľovi zmenky. V zmysle čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového pritom nestačí, aby vystaviteľ vyjadril domnienku, že majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní indosamentom konal vedome na škodu dlžníka. Takéto tvrdenie by vystaviteľ zmenky ako zmenkový dlžník musel aj preukázať.

Za predpokladu, že by pôvodný majiteľ zmenky prijal plnenie od vystaviteľa zmenky a následne zmenku indosoval, čím by vyvolal situáciu, na základe ktorej je vystaviteľ zmenky ako zmenkový dlžník povinný plniť opakovane, zodpovedal by prvý majiteľ zmenky za náhradu škody vystaviteľovi. Znamená to, že vystaviteľ zmenky ako dlžník je povinný zaplatiť zmenku poslednému majiteľovi zmenky pri jej predložení a následne si môže uplatniť náhradu škody voči prvému majiteľovi zmenky, ktorý túto zmenku uplatňuje v exekučnom konaní. Musel by však jednoznačne preukázať, koľko z dlžnej sumy poskytnutej mu na základe úveru od spoločnosti Pohotovosť s.r.o. už splatil. Exekučné konanie týkajúce sa vymoženia pohľadávky z navrhovateľovej zmenky od odporcu však nie je dôvodom na zastavenie konania o predloženej zmenke. Ak by vystaviteľ uhradil čo i len časť zmenkovej sumy, mohol by dôvodne vzniesť námietku zníženia uplatneného nároku zo zmenky. Ak by uhradil celú zmenkovú sumu, mal by trvať na tom, aby mu zmenka bola vydaná a túto by mal následne zničiť tak, aby nemohlo dôjsť k jej ďalšiemu postúpeniu. V opačnom prípade podstupuje riziko, že zmenka môže byť voči nemu opakovane uplatňovaná na základe ďalších indosamentov.

Odporca v odvolaní zotrval na stanovisku, že v predmetnej veci je prioritné hľadisko ochrany spotrebiteľa. Odvolací súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na charakter zmenkového záväzku, ktorý je prísne abstraktný. Skutočnosť, že v zmenkovom práve nie je možné vyhodnocovať zmenku v zmysle charakteru pôvodného kauzálného vzťahu potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1ObdoV/31/2010 zo dňa 24. 05. 2012 dostupné na www.supcourt.gov.sk <<http://www.supcourt.gov.sk>>, v ktorom NS SR uviedol, že „zmenkový vzťah má osobitný charakter, ktorého právny základ spočíva v skriptúrnom akte - zmenke a nie v zmluve. Pravdou je, že aj do zmenkových vzťahov vstupujú podnikatelia, ako aj nepodnikatelia, avšak zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu“. V tomto zmysle je teda možné konštatovať, že zo samotnej zmenky rovnako nie je možné určiť, či záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi subjektmi zmenky súvisí, resp. nesúvisí so spotrebiteľským vzťahom. Zo samotnej zmenky nie je možné určiť ani to, aký charakter, či spotrebiteľský, podnikateľský, občiansky a podobne má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu. Preto nie je možné stotožniť sa s tvrdením odporcu v odvolaní, že zákon o ochrane spotrebiteľa má postavenie lex specialis ku zákonu zmenkovému a šekovému, a preto sa majú ponechať neaplikované všetky ustanovenia zmenkového zákona, ktoré sú v rozpore so zákonom na ochranu spotrebiteľa, resp. že by zákon o ochrane spotrebiteľa mal mať v predmetnom prípade prednosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa k záveru, že odporca vystavil zmenku, ktorá je platná a z ktorej mu vznikla povinnosť uhradiť majiteľovi zmenky ním požadovanú zmenkovú sumu. Navrhovateľ zmenku riadne predložil, avšak odporca nepreukázal, že by zmenkovú sumu navrhovateľovi zaplatil, preto je povinný navrhovateľovi zmenkovú sumu uhradiť aj s príslušenstvom tak, ako sa k tomu zaviazal pri vystavení zmenky. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý je vo výroku vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd podľa čl. 16 Nariadenia v nadväznosti na čl. 19 Nariadenia a ust. § 224 ods. 1 a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný a vo vyjadrení k odvolaniu si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 59,49 Eur bez DPH. Pri vyhodnotení, či trovy právneho zastúpenia boli v odvolacom konaní navrhovateľom vynaložené účelne, vychádzal odvolací súd z aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v odôvodnení svojich rozhodnutí 6Mcd0/5/2013 zo dňa 19.03.2014 a 6Mcd0/9/2013 zo dňa 20.06.2014 uviedol, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v SR, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde.

Ako odvolací súd zistil, podania navrhovateľa v prejednávanej veci majú charakter formulárových podaní, ktoré sa v jednotlivých konaniach vedených na súdoch v Slovenskej republike riešia individualizáciou odporcu a výšky uplatňovanej pohľadávky, avšak čo do obsahu vyjadrení ostávajú totožné. Úkony právneho zástupcu tak neobsahujú špecifický individuálny vklad poskytovateľa právnej služby a ostávajú vo forme čisto administratívnej záležitosti. Ako je uvedené aj v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, v konaniach v ktorých účastník podáva všeobecne formulované (formulárové) vyjadrenia sú súdy povinné konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo, čím nie je účastníkovi odňatá možnosť zvoliť si v konaní právneho zástupcu. Rozhodnutie o neúčelnosti trov konania sa týka posúdenia skutočnosti, či účelom vykonaných úkonov právnej služby bolo nadobudnutie práva na zaplatenie právneho zastúpenia alebo účelom bolo primárne poskytnutie právnej služby zastúpenému účastníkovi, ktorý by bez využitia týchto služieb v konaní nebol úspešný. V prípade tzv. hromadných vecí (konaní v skutkovo a právne totožných právnych sporoch) sa účelným javí poskytnutie právnej služby v tých prípadoch, kedy je vyjadrenie vypracované právnym zástupcom účastníka individualizované, osobitne reaguje na špecifiká prebiehajúceho konania a obsahuje nové skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. V prejednávanej veci malo podanie právneho zástupcu navrhovateľa v odvolacom konaní charakter všeobecných formulárových vyjadrení, preto ho nie je možné označiť ho za individualizované. Z týchto dôvodov odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.